

Break the Chain

Jak bojovat s falešnými zprávami a dezinformacemi online

Rychlý pokrok v technologiích sociálních sítí revolučně změnil možnosti osobní komunikace, zejména tím, že odstranil geografické hranice, které kdysi rozdělovaly kultury a národnosti. Komunikace, a to jak idejí, tak informací, se nyní pravděpodobně stala nejmocnější formou lidského jednání (Henrikson, 2006). Mnoho lidí se v dnešní době pro získání požadovaných informací obrací na online média (Evropská komise, 2018). S tím však souvisí i šíření dezinformací a falešných zpráv, což může mít řadu důsledků, například ohrožení demokratických principů, polarizaci debat a dokonce poškození zdraví, bezpečnosti a životního prostředí občanů EU. Rozsáhlé dezinformační kampaně jsou pro Evropu velkou výzvou a vyžadují koordinovanou reakci zemí EU, institucí EU, sociálních sítí, zpravodajských médií a občanů EU (Evropská komise).

Ačkoli falešné zprávy a dezinformace představují problém již několik let, po vypuknutí COVID-19 se množství falešných zpráv výrazně zvýšilo, což přináší vážné důsledky pro veřejné zdraví. Některé příklady lze najít v pověrách o takzvaných léčích, které ovlivnily mnoho lidí a způsobily škody na zdraví, jako je pití bělidla, požívání česneku, nošení teplých ponožek a mazání husího sádla na hrudník. Na základě těchto skutečností můžeme dojít k závěru, že falešné zprávy a dezinformace mohou vytvořit jisté vzorce chování a ovlivnit naše rozhodování. Fakt, že vystavení falešným zprávám může podvědomě změnit chování lidí a ovlivnit jejich rozhodovací proces, dokázaly i mnohé studie.

Podle studie Flash Eurobarometru (Fake News and Disinformation Online) se 37 % respondentů domnívá, že se s falešnými zprávami setkávají každý den nebo téměř každý den. Velká většina respondentů se domnívá, že existence falešných zpráv je v jejich zemi alespoň do určité míry problémem (85 %). Kromě toho je mnoho Evropanů (71 %) "do jisté míry přesvědčeno", že jsou schopni identifikovat falešné zprávy nebo dezinformace, pouze 15 % uvádí, že jsou si velmi jisti.

V této situaci jsou nejzranitelnější senioři. Lidé ve věku 65 let a více sdílejí falešné zprávy na sociálních sítích téměř čtyřikrát častěji než mladší lidé (US. News, 2019). Například studie realizovaná výzkumníky z Centra pro sociální média a politickou participaci Newyorské univerzity a z Princetonské univerzity ukázala, že pouze 3 % osob ve věku 18-29 let sdílela odkazy z falešných zpravodajských webů, zatímco u osob starších 65 let to bylo 11 %. Důležité je zmínit, že souvislost s věkem se zdá být nezávislá na ideologické nebo stranické příslušnosti respondentů (Princeton University, 2019).

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Funded by the
European Union

Project: 2021-1-CZ01-KA220-ADU-000029779

BREAK
THE CHAIN

Vzhledem k tomu, že senioři často nemají dostatečnou mediální gramotnost a dovednosti v oblasti informačních a komunikačních technologií, zahájilo několik nevládních výzkumných center a organizací v rámci programu Erasmus+ projekt zaměřený na zlepšení mediální gramotnosti starších občanů a boj proti dezinformacím a falešným zprávám.

Break The Chain je projekt financovaný z programu Erasmus+, jehož cílem je pomoci dospělým spoluobčanům rozpoznat dopad falešných zpráv a dezinformací na jejich chování a najít způsoby, jak situaci změnit. Projekt byl zahájen 1. prosince 2021 a potrvá do 1. dubna 2023.

Do partnerství jsou zapojeny organizace ze 6 evropských zemí: EDUcentrum (Česká republika), E-Seniors (Francie), Komicha (Bulharsko), Atermon (Nizozemsko), iCmedia (Španělsko), HeartHands Solutions (Kypr).

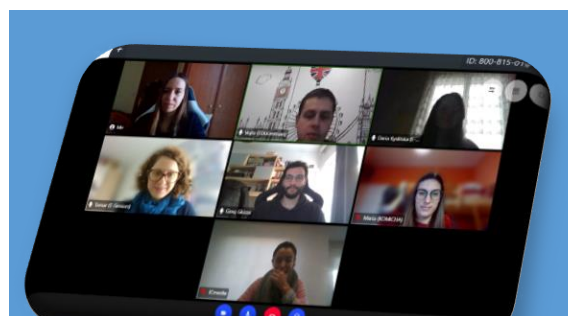

Projekt nabízí komplexní přístup, který se zaměřuje na poskytnutí všech relevantních informací o falešných zprávách a dezinformacích, o jejich dopadu na naše rozhodování a o způsobech, jak je odhalit. Během trvání projektu budou vytvořeny tři hlavní produkty:

- **Školící příručka.** Pomocí této školící příručky budete moci dospělým představit témata dezinformací a fake news, pomoci jim přistupovat k informacím kriticky a zlepšit jejich mediální gramotnost.

- **Webová aplikace.** Tato webová aplikace nabídne několik aktivit na téma rozpoznávání falešných zpráv a dezinformací ke zdokonalení dovedností a znalostí prostřednictvím kvízů, textů a videí.
- **Dynamický demonstrátor.** V prostředí online výuky si budete moci ověřit vaše nabyté znalosti. Tento nástroj vám nabídne interaktivní scénáře z reálného života, abyste mohli lépe porozumět konceptu falešných zpráv a dezinformací.

Zahajovací schůzka projektu se konala online dne 18. ledna 2022. Partneři projednali své role a povinnosti v rámci projektu, první aktivity a termíny. Všichni partneři nyní pracují na zjišťování znalostí a dovedností školitelů dospělých v oblasti fake news a dezinformací ve své zemi a na dokumentaci jejich současných vzdělávacích postupů. Na základě těchto údajů pak budou v rámci projektového výstupu 1 připraveny národní zprávy. Další setkání se uskuteční v prosinci 2022 v Rotterdamu.

Více informací naleznete zde:

Webová stránka projektu: <https://break-the-chain.eu/>

Facebook stránka: <https://www.facebook.com/Break-the-chain-113686904554703>

Účet Twitter:
<https://mobile.twitter.com/breakthechain1>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

